

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Animadversiones Ad Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

EGINHARTVS
ANIMADVERSIONES
AD CAP. II.

Pater ejus Carolus] Carolus hic cognomento Fortis, ut notat Albertus Abbas Stadensis *Chron. ad ann. 715.* vulgo ab aliis Martellus dicitur, quod hostes suos non secus domaret atque Faber in incude ferrum, ut rectè Goldastus *tom. 1. Rem. Alaman. notis in Cunradi Fabariensis casus cap. 14. p. 137.* Et sanè Glossarium vetus Franco-Latinum Martel, veterem vocem Francicam Martellum exponit; Martellum autem Papias in *glossar.* mediocre malleum interpretatur, quo sensu eundem Carolum cognomento Tutidem seu rectius Tuditem appellatum scribit Sigebertus *ad ann. 714.* Tudites enim, ut Festus ait, mallei sunt, à tundendo dicti. Festi locum ut à Scaligero constitutus est, in *castigationibus p. 211.* apponam: Tudites malleos appellant antiqui à tundendo, quamvis alii è Tudibus Tudites. Inde Arteius Capito ab eis existimat Tuditano cognomen datum, quod caput malleoli simile habuerit. Et sic Tuditanos Sempronios dixere Romani, quorum Primus M. Sempronius Tuditanus, consul fuit cum Claud. Centone, ut ex *Fastis Capitolinis* apparet. Quare apud Guilielmum Britonem in oratione Othonis contra Clerum, *lib. x. v. 570.* scitè reponit Reinesius *lib. 111. Var. Lect. Tudite Caroli villas quod noluit illis Tollere, si decimas ipsis tulit ille, mihi non Villas cum decimis auferre licebit iisdem?* cum vulgò editum esset: Tu dite Karoli, disjunctis vocibus. Nam clarè *Chronicon Belgicum*, Pistorio evulgatum, *fol. 34.* Carolus Martellus propter assiduitatem bellorum decimas Laicis tradidit, atque pro hoc maximè solo est in æternum damnatus. Unde simul patet origo tot fabularum de damnatione Caroli à Monachis sparsarum. Quod Barthius hic substituit, solitam ejus *criticam* non spirat. Sed ut ad Carolum redeamus, quantus hic Vir fuerit, ex prudentià ac multitudine rerum gestarum facile æstimari potest, ita quidem ut regium fastigium plenè attigerit, aliquod regibus devictis, titulo solo excepto, quem tamen ei attribuit *Auctor. Genealog. Arnulphi p. 220.* id quod & sepulcro ejus adscriptum quidam ajunt.

Qui tyrannos per totam Franciam dominatum sibi vendicantes, oppresit] Raginfridum proculdubio intelligit Majorem domus Hilperici Regis, qui consilio Plestrudis Novercæ Caroli instigatus, principatum ei debitum invaserat, contra quem, & Hilpericum Regem Raginfrido succenturiantem, exercitum duxit Carolus, victisque ad extremum ambobus, Ducatum suum per vim sibi extortum, seu ut cum Reginone loquar, *lib. 1. ad ann. 632.* cunctam Francorum Gentem gubernandam recepit. Nam de Ratbodo ab eodem devicto, res pervulgata est.

Et

Et Saracenos Galliam occupare tentantes] Ingentem hanc Victoriam in Aquitania fuisse, patet ex eo, quod trecenta septuaginta quinque millia Saracenorum a Francis caesa sint, quorum tantum mille & quingenti cecidisse memorantur. Quam victoriam 17. principatus sui anno reportavit Carolus, ut notat Regino Prumiensis lib. 1. sub finem, & Sigebertus ad ann. 730. Altera autem juxta Narbonem pugna eleganter describitur ab *Audore annal. Pithœi ad ann 732. & 733.* quem ut solet exscripsit *Marianus Scottus lib. 11. et 6. ad ann. 733.*

A Patre Pipino sibi demissum] Hic est Abavus Caroli nostri, quem Monachus Cœnobii Egolismensis in vita Caroli *Vetulum brevem* appellat, p. 231. ad differentiam ejus Pipini qui Pater Caroli M. fuit; Nam & ipsum brevem appellatum fuisse, supra diximus. Pipinum Crassum vel Grossum communiter alii appellare solent, quod eodem recidit. Præstantius Cognomentum illud est, quod ab officio, ut puto, suscepit. Heristallius enim meo judicio Dux est, nisi malis à loco potius originem nominis hujus derivare. Nihil eo unquam fuisse audacius, ex vero scribit Paulus V Varnefridus *Fragn. de Episcopis Metensibus apud Pithœum p. 288.* Sed quoniam huc ventum est, juvat Familiam Carolinam integram attexere, ut sub uno intuitu Heroas illos cum Posteris suis, quorum frequens apud Eginhartum mentio, habere liceat. Sequemur autem ductum probatissimorum Scriptorum, præsertim ejus, qui Genealogiam Caroli nobis reliquit, prætermisissis quæ fabulosa videbantur, quæque à Reineccio, Reufnero, aliis, de Bertha, Talando, Rolando, & his similibus inserta fuerant.

STEMMA CAROLI.

Ansbertus (qui Reufnero & Henningio *Afopertus*) Vir inter Francos illustris, ac Senator. Uxor *Blitildis*, Clotharij Regis filia

Arnaldus, seu *Arnwaldus*, cognomento *Buoggisus*, Comes Palatinus, p. *Varnefridi Geneal. Arnulphi p. 220.* Ux. *Oda*, Gunsonis Alam Ducis filia,

Arnulphus, Major domus primùm, post Metensis Ecclesiæ Episcopus, moritur 16 Aug. DCXLI Ux. *Doda.*

Walvisus Comes,
Ux *Waldrada.*

Vandregisilus Abbas.

Ansgisus, qui & *Anchises*, Dux & comes Palatinus. Uxor *Begga*, soror Grimoaldi, *Sigeb. an. 649.* quâ falso Arnulfi uxorem vocat *Egolism p. 231.*

Clodulfus, Metensis Episcopus.

A

C

Pipinus Heristallius, Major domus & Dux Francorum per 27. annos. Uxor *Plectrudis*, qua posthabitâ, *Adelheydam* duxit, quam alij *Calpiaden*, alij *Alpaden* vocant: Filios ex utraq; genuit, quorum

Ex Plectrude

Grimoaldus Major Dominus à Rangario Frifone interfectus an. 713. Ux. *Theusinda* filia *Ratbodi* Frif. Ducis.

Theobaldus, in *Grimoaldi* patris locum succedit an. 713. Hunc tamen plerique *Grimoaldi* filium faciunt.

Ex Adelheyda

Carolus, cognomento *Martellus*, seu *Fortis*, novercæ *Plectrudis* infidiis frustra appetitus, sub honore Major domatus, tenuit regnum Francorum annis 27. è duplici conjugio filii hi feruntur

Hildebrandus Dux *Sveviæ* Ux. ex conjectura *Blondelli*, *Imma* *Nebi* filia.

Hildegardis *Caroli* M. Uxor.

Ex Rothrude

Carolomanus, primò Dux, postea Monachus *Casianensis*.

Pipinus cognomento *Pius* Major domus, primus in *Carolingos* regnû *Franciæ* transtulit. Ux. *Berthrada*,

Hiltrudis *Odilonis* Uxor.

Thasilo Dux *Bajoariæ*, Ux. *Luitberga* *Desiderii* filia

Theodo.

E Svanichilda Odilonis Ducis Bajoariorum nepte,

Bernhardus Comes, *Adelm.* 773. ut erret *Blondellus* *Affert. Gen. Fr. tom. 1.* negâs plures tribus *Martelli* filijs ab *Addelmo* memoratos.

Grifo, inquietus Princeps à matre ad spem regni concitatus, *Adelm.* 741. interficitur an. 751.

Remigius Archiepiscopus *Rhodomenis*, *Sigeb. an. 751.* nisi malueris hunc ex cubina genitum, quod indicat *Autor Genealogiæ Caroli M.*

CAROLUS M. ex Rege *Franciæ* Imperator *Augustus*.

Carolomannus regni *Franciæ* fortius obit an. 771.

Habitu

Habitu permutato Monachus factus) Fredegarius Scholasticus cap. 110. ad ann. 747. Carolomannus, inquit, devotionis causa instinctu succensus regnum suum cum Filio suo Drogone manibus Germani sui Pipini committens, ad limina beatorum Apostolorum Petri & Pauli Romam in Monachorum ordine perseveraturus advenit. Fabulosam ejus rei causam insinuat Canonicus S. Augustini, prope Nussiam, Magni Chronici Belgici Collector fol. 34. apud quem etiam legere est, quomodo se in monasterio gesserit. Eandem Historiam latè describit Regino Prumiensis Chron. lib. 11. ad ann. 746. Tenuit autem Carolomannus Principatum cum Fratre sex præter propter annos, ab anno nimirum 741. ad 746. juxta Reginonem ac Sigebertum.

CAPUT III.

1. **P**ipinus autem per auctoritatem Rom. Pontificis ex præfecto palatii rex constitutus, cum per xv annos * aut eo amplius Francis imperaret, finito Aquitanico bello, quod contra Waifarum, ducem Aquitanie ab eo susceptum per continuos ix. annos gerebatur, apud Parisios morbo aquæ intercutis diem obiit, superstitibus liberis CAROLO & Carolomanno, ad quos successio regni diuino nutu pervenerat. † Franci siquidem factò solenniter generali conventu, ambos sibi reges constituunt, eâ conditione præmissâ, ut totum regni corpus ex æquo partirentur: & CAROLUS eam partem quam pater eorum Pipinus tenuerat, Carolomannus verò eam cui patruus eorum Carolomannus præerat * regendi gratia suscipere. † Susceptæ sunt utrinque conditiones, & pars regni divisi juxta modum sibi propositum ab utroque recepta est, mansitque ista quamvis cum summa difficultate concordia, multis ex parte Carolomanni societatem separare molientibus, adeò ut quidam etiam eos bello committere sint meditati. † Sed in eo plus suspicionis quam periculi fuisse ipse rerum exitus approbavit, cum defuncto Carolomanno, uxor ejus * cum filiis, & quibusdam qui ex optimatum ejus numero primores erant, Italiam fugâ peteret,

* Col:
Flor. G* Ita MS:
Reuber. ed.
regendam
Nucn. re-
gendum
gratia.
Malè* MS. G. ff.
lii. cum quibus
busd.